

Slovácko sa nenudí

Za humna s Markem Šalandou

Slovácko sa nenudí

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Marek Šalanda

Slovácko sa nenudí – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Slovácko sa nenudí

Za humna s Markem Šalandou

Obsah

5	Za humny je Slovácko
8	Jak jsem ke kroji přišel
12	Loučení v kostele a karimatka
17	Vběhl jsem jim přímo do rány
20	Starovické labutí jezero
25	V hustopečském sklepě Jožky Šmukaře
29	Ve stínu mandloní bylo rušno
36	Boleradické divadelní a sklepní historky
40	Jak se baví a svlékají Hornobojané
44	Němčické amazonky a venuše
49	Vojna a mír v Kravihorské republice
56	Bílovické hodování
61	Žižkovská chlapecká odvaha
65	Jak Lanžhočané poznávají svět
72	Pěkně ostrá hruškovica
80	Jak mě uzdravily prušánecké Nechory
88	Hlášení dolnobojanovského rozhlasu
94	Kroupy z větřáku u Starého Poddvorova
98	Čejkovická vinařská knihovna
105	Jak se v Kobylí narodil Masaryk
112	Od Masaryka v Brumovicích k Peřinům v Morkůvkách
119	Veselá židovská obec dambořícká

125	Putování za komáry krajem beze stínu
129	Terezínská kouzelná babička
135	Jak se v Čejči ztratili Francouzi
141	V péči šardického lékaře
149	Slovácká zkouška ve vysoké trávě
153	Strážničtí duchové a Šemík
157	Jak mi to vylíčili v Tvarožné Lhotě
160	Jak Lipovští pašovali
163	V kraji suchovských republikánů
168	Ze strany do Strání
172	Korytnánská folklorní neděle
176	Přes pálenici v Horním Němčí mezi sudy vína v Blatničce
180	Světové blatnické příběhy
186	Jak se škádlívají v Hluku
189	Vlčnovské vdolečky a antény
194	Snídaně na náměstí v Holýškách
199	Když sem šel do Hradiště...
203	Buchlovice naložené na česneku
208	Boršická Panna Marie a rajčatové hody
210	Galuškovo Slovácko, co sa súdi i nesúdi
214	Žeravické dvojí probuzení
219	Přes Moravany na pódium v Kyjově
222	Epilog

Za humny je Slovácko

„Příští rok bude dvacátý Slováký rok v Kyjově, který bývá jednou za čtyři roky. Zkuste něco vymyslet, Marku,“ navrhuje mi Jirka Kokmotos z Českého rozhlasu u kávy v řecké restauraci. Zrovna spolu přemýšlíme, kam bych mohl zase pěšky vyrazit. Ještě chvíli si pohráváme s několika dalšími tématy a loučím se se slovy: „Slovácko? A kde vlastně začíná?“ „No, to je otázka,“ loučí se Jirka.

Proč „zase pěšky“? Inu, každý rok vyrazím pěšky po nějaké oblasti naší země významné něčím z kultury nebo historie. Třeba po historické hranici Moravy nebo po rozdělené hranici mezi Českem a Slovenskem či po stopách našeho rodu Šalandů. Ze svých cest mívám každý den pravidelné živé vstupy do Českého rozhlasu, proto témata dáváme dohromady společně. Ale zpátky na Slovácko.

Nedalo mi to a hned večer jsem se pustil do hledání. A ejhle! Ono to s tím Slováckem není tak úplně jednoduché. Najdeme mnoho pohledů na jeho hranici – jazykový, krojový, osobní, neosobní, kdovíjaký... „Tak takhle nebudu ani za rok vědět, kde mám začít,“ vypínám počítač a jdu si lehnout. Ještě než usnu, objeví se v hlavě myšlenka: „Tak ať začne tam, kde se k němu hlásí. Vždyť k národnosti se taky hlásíme sami podle toho, jak to cítíme.“

A tak jsem hned druhý den prohledal webové stránky obcí někde po okrajích těch různých hranic Slovácka. A našel. Na webu Starovic se píše: „Jako v každé obci na Slovácku, tak i ve Starovicích si lidé oblíbili již tradiční krojované hody.“ A je to! Tím pádem

je to jasné – to moje Slovácko začne ve Starovicích. A můžou si za to sami.

Ale jaké příběhy budu sbírat tentokrát? Při **Sešívání republiky** to byly příběhy od česko-slovenské hranice, ale teď? Slovensko se na Slovácku podepsalo, to je jasné – vždyť se mu také říkávalo Moravské Slovensko. A v tu ránu mi to došlo! No ano! Zdeněk Galuška přeci sbíral příběhy na Slovácku a napsal z nich knížky Slovácko sa súdi a Slovácko sa nesúdi! Jak to asi vypadá na Slovácku teď? Mají ještě veselé příběhy?

Zvedám telefon a volám Františkovi Tichému z Hrušek v Podluží: „Františku, je u vás veselo? Když vyrazím po Slovácku, budete tam mít pro mě v rukávu dost veselých historek? Súdít sa nemusíte, stačí, když se nenudíte!“ „No jasně, Marku, však přijď a uslyšíš! Už se na tebe všichni těšíme,“ zvesela mi odpovídá František.

Pojďme tedy společně na Slovácko zjistit, zda se nenudí. Čekají nás více než dvě stovky kratších i delších veselých příběhů ze života na Slovácku. Snažil jsem se je zachytit tak, jak jsem je slyšel v místní podobě nářečí. Na samotné hranici Slovácka tak nepoznáte žádný velký rozdíl oproti spisovné češtině. Ale čím blíže budeme srdci Slovácka, tím jako by nářečí dostávalo na významu.

Kvůli pronikání spisovné češtiny mnohdy vypravěči přecházeli volně mezi nářečím a spisovnou češtinou. Dokonce si myslím, že se často přede mnou snažili mluvit spisovněji, než mluví v běžném životě. Nechtěl jsem je totiž k nářečí nutit, nechal jsem jejich myšlenky a příběhy vyprávět volně tak, jak jim přicházely na mysl a na jazyk.

Někdy jsou veselé více, jindy méně. Někdy působí jen rozverně. Hranici pro to, co je veselé a vtipné, máme každý trochu jinou. A tak to bylo i u vypravěčů. Je zvláštní, že příběhy nabírají cestou na síle. Jestli je to tím, že vypravěči mezitím slyšeli moje veselé povídání

v rozhlase, nebo tím, že s přibývajícimi tradicemi přibývá i humoru. Anebo je to jen náhoda. Těžko říct.

Užívejte plnými doušky slováckého humoru, jako jsem si ho užíval i já. Navíc, abych tradici podpořil co nejvíce a abych neurazil a dodal své cestě noblesu, vyrazil jsem poprvé celý oblečený ve speciálním kroji!

No, výborně! Ta outdoorová verze jihobrněnského kroje se opravdu povedla. Boty mi snad odpustíte.

Jak jsem ke kroji přišel

Mám rád jaro a podzim. Kdy jsou noci a rána chladnější, kdy se vzduch otepluje, jak se probouzí den. Kdy není tolik hmyzu, nemusím se prodírat přerostlými porosty a hlava se mi přes den neuvaří teplem. Takové jarní nebo podzimní ráno, kdy zkrhlými prsty vaříte vodu na čaj a pak si ho vychutnáváte někde u splavu pozorujíce probouzející se vesničku naproti... Stop, klapka, střih!

8 Ze začátek srpna, z rádia hlásí, že zase bude vedro, a já si balím poslední věci do krosny. Mám za sebou dost náročnou noc. Nemohl

jsem vůbec spát. Bodejť! Vždyť mám před sebou dvanáct dní, během kterých chci projít celým Slováckem a potkat se s desítkami lidí. A to ještě netuším, že jich budou dvě stovky.

Už myslím na Galuškovy příběhy ze Slovácka, chci se přeladit ze své práce na svoje putování, když vtom zjistím, že jsem nepředal kolegům úplně všechno. A tak ještě zapínám počítač a během snídaně všechno rychle posílám. No není to právě romantické ráno.

Když na mě v půl deváté zvoní Jirka Kokmotos, vedoucí vysílání Českého rozhlasu v Brně, беру věci a vyrážím. Stačí jen seběhnout dolů, kde na mě čeká s autem. Spolu tentokrát jedeme jen kousek za Brno – do Vranovic. Mohl jsem tam dojet i vlakem, ale Jirka si chce ráno nahrát a nafotit mé rozloučení ve Vranovicích. Mělo by být tentokrát dost netradiční. Ne jen pár slov jako „Tak teď už si to, Marku, musíte odšlapat sám.“ Nebo „Kdo nemá v hlavě, musí mít v nohách.“ Či snad „Tak se těším za dvanáct dní! Teď už musím jet zpátky do studia.“

Z Brna jsme za chvíli ve Vranovicích. Proč právě v nich? Pocházím sice ze Cvrčovic, které jsou od Vranovic ještě kousek dál, ale ve Cvrčovicích se na hodech nosí kyjovský kroj. Obec byla znovu dosídlená po druhé světové válce a k rekonstrukci starého historického kroje v ní zatím nedošlo. A tak se pro hody vybral kroj, který napodobuje ten kyjovský a kterého je v půjčovnách krojů hodně. No vidíte, takže přeci jen i ty Cvrčovice mají se Slováckem něco společného. Teda spíš něco půjčeného.

Nicméně Vranovice zrekonstruovaly svůj původní historický kroj, který je hodně podobný tomu, jaký se nosil i ve Cvrčovicích. Ono to ani jinak nešlo – nakupovali jsme na společných trzích a těžko by tam měli pro každou dědinu jiný stánek.

No, a protože vyrážím na cestu po Slovácku, chtěl jsem jít v kroji. Jenže v tom z tradičních materiálů bych se uvařil už první den a dodýchal bych někde v příkopě u cesty.

Proto jsem si nechal přes zimu vyrobit outdoorovou verzi kroje – právě toho historického z Jihobrněnska. Kalhoty mám ze speciální látky pro horolezce, která velmi rychle schne a je pružná. Nabírané košule mám hned dvě stejné – to abych se mohl i převléknout, když bude nejhůř a nebude kde prát. Jsou lehce nažloutlé a z merino vlny – jemné, lehounké – na těle působí jako pohlazení.

Kordulu (vestu) mám ušitou ze softshellu s ručním vyšíváním. Paní, co ji vyšívala, mi vzkázala, že další vyšívat nebude: „Kdybyste enem viděl, pane Šalanda, jak má dodřený ruky!“ Ale prý je v téhle verzi de facto nezničitelná, takže se nemusím bát, že by dlouho nevydržela.

Klobúk s širokou krempou mám opravdový – z králičí usně. Ten je outdoorový sám o sobě – naši předkové to měli prostě vychytané. Jen kytku za klobúk si dávám umělou. Nerad bych otrhával několikrát denně slovácké zahrádky.

A boty?! No, tak to byl oříšek. Správně bych měl mít vysoké černé boty. Ale zkuste v něčem takovém ujit přes tři stovky kilometrů. V parném létě! Pořídil jsem si přes zimu alespoň takové lehké kotníčkové kožené, šněrovací až skoro ke špičce chodidla. V tom samém obchodě měli i perfektní dřevěnou hůl s kovovým bodcem na konci. Dřevo je krásně vysušené, takže je lehounká a půjde se s ní jedna báseň.

Celou tuhle parádu jsem ale chtěl před cestou ještě vyzkoušet. No, kde by se to dalo, abych nebudil nepatřičnou pozornost a byla to opravdová zátěž?! Pomohl můj jmenovec z Jindřichova Hradce – Marek Šalanda – můj bratříně: „Maro, půjdu letos pochod Praha–Prčice, nepřidáš se?!“ Masové akce nemám rád, ale vyzkoušet ten svůj kroj někde musím. Tak jo.

Na jaře jsme tedy během jednoho dne prošli slavný pochod z Prahy do Prčic. Ovšem pro mě to bylo utrpení! Ne ani tak fyzické,

ale hlavně psychické. Jak jsem zvyklý sbírat příběhy lidí, tak jsem se pořád chtěl s někým zapovídat, ale oni nechtěli! Všichni spěchali co nejrychleji do cíle! Když nám řekli, že do osmi večer musíme dojít, jinak jako bychom nedošli, tak jsme to pochopili. A stihli to na minutu přesně.

Po sedmdesáti čtyřech kilometrech, když jsme vešli do Prčic, začaly odbíjet hodiny na věži osm. Naštěstí organizátoři znají něco jako turistickou pěší odchylku, takže nám to uznali taky. Ještěže tak. Nerad bych to šel znova.

Potřebuji si posedět, popovídat, prostě poznávat – hlavně lidi. Nějaký start a cíl mě děsí, natož závodění. Při něm je jen jeden vítěz, zbytek je poražený. Daleko lepší je, když něco uděláme společně, pohromadě. Taková jsou má putování za příběhy. Vlastně by vůbec nebyla, pokud by se se mnou nikdo nechtěl sejít a nechtěl by si se mnou popovídat. Nejsou to moje putování, ale naše – všech těch, kdo do nich dají kus sebe – svých vzpomínek a svůj čas. Pravda, odšlapat to musím já, ale druhá pravda je, že všichni ostatní se mě snaží za každou cenu udržet na nohou a při životě.

Loučení v kostele a karimatka

Když ve Vranovicích vystupujeme z auta, hned nás vítá pan farář Jaroslav Sojka. Jdeme totiž na nedělní mši. Po vzoru Kryštofa Kolumba, který v roce 1492 šel nejdříve na mši a z kostela pak přímo na loď, na které se snažil objevit novou cestu do Indie, při níž doplul do Ameriky. Vzpomněl jsem si na to, protože portál onoho kostela je na tom místě dodnes. A při své půlroční cestě na kole v roce 2001 jsem tím portálem na jihu Španělska prošel taky. Tedy jen k zavřeným dveřím kostela. Pak jsme svačili na místě, kde býval přístav, a drobký jsme krmili armádu mravenců...

Ale zpátky do Vranovic. Před kostelem nás vítá vranovická chasa – dva páry oděné v historických krojích. Díváme se na sebe navzájem dost překvapeně! Jako když na ulici potkáte svoje zrcadlo. No, výborně! Ta outdoorová verze se opravdu povedla. Pan Sojka si nás všechny usadí v první lavici. Je na faráře dost mladý, a tak nedělní mše probíhá hodně přátelsky. Po ní nás všechny vyvede před kostel. Lidé vytvoří půlkruh, před který si stoupne pan farář. Pokyne mi, abych před něj předstoupil a mohl mi požehnat. Poprvé v životě zažívám takové požehnání na cestu. Až mě mrazí v zádech. Kdyby jen věděl, kolik veselého mi tím přizheňnal! A že jde o poslední vážnější věc, kterou na cestě zažívám.

Jen co pan farář domluvil, přišlo mi, že bych měl taky něco říct. A tak jsem se otočil a vysvětlil lidem, že v následujících dnech projdu všemi oblastmi Slovácka a zakončím cestu po třech stech

dvaceti kilometrech přímo v Kyjově na náměstí, kde svým povídáním o zážitcích na cestě symbolicky neoficiálně zahájím Slovácký rok v Kyjově. A abych své povídání odlehčil vtipem, na závěr dodám: „No, a v té krosně vlastně nemám skoro nic, půlku zabírá technika Českého rozhlasu a ve zbytku už je jen náhradní košula, nějaké spodní prádlo, spacák, stan a karimatka...“

Vtom mi zcela zřetelně nějaký hlas v hlavě řekl: „Tak karimatku, kámo, tu tam rozhodně nemáš!“ Zbytek svých slov už nevím, protože můj mozek začal hledat v batohu karimatku. Dokonce se ji tam snažil dotvořit! Ale tak daleko ještě se svými schopnostmi nejsem. Takže jsem domluvil, lidé se ještě na něco optali, popřáli mi šťastnou cestu a Jirka Kokmotos začal dělat krátké rozhovory pro rozhlas.

Když skončil, vzal jsem ho stranou: „Jirko, mám průšvih. Nemám karimatku.“ Jirka ještě duchapřítomně zvedl telefon a snažil se někde karimatku půjčit. Ale pak mi došlo, že v tuhle chvíli bude zcela nejrychlejší se pro ni vrátit v jeho autě do Brna.

Jakmile se s námi všichni rozloučili, předeštl jsem Jirkovi svůj plán: „Jirko, nemůžu s vámi tady teď sednout do auta, to by si všichni mysleli, že jsme si z nich dělali legraci. Nikdo by pak už nevěřil, že jsem šel někam pěšky. Víte co? Dojeďte na konec Vranovic. Já tam dojdu pěšky, hodím si k vám věci do auta a do Brna to raději objedeme přes Ivaň. Kdybychom jeli přes Vranovice, mohli by si nás všimnout.“

Ještě ve mně byla trochu malá dušička, aby na konci Vranovic nečekal někdo, kdo by chtěl jít kousek se mnou. Naštěstí už je docela teplo, je neděle a všichni se už těší na nedělní oběd. Nikde nikdo. Já se zase těším na karimatku, na jídlo nemám pomýšlení. Za Vranovicemi rychle hodím věci do auta a jedeme – zpátky do Brna. Tam jen vyběhnu do bytu, popadnu karimatku a za hodinu jsme zpátky přesně za Vranovicemi na místě, odkud jsme odjeli.

Vyskočím z auta, hodím krosnu na záda a tvářím se jakoby nic!
Tak napodruhé, už bez pana faráře, ale i s karimatkou!

Při plánování putování po Slovácku bylo v mapách jasné, že místy se asfaltce nevyhnu. Asfalt je pro poutníka něco jako červený hadr pro býka. Nechcete ho vidět – a hlavně po něm jít. Obzvlášť v létě, kdy je rozžhavený sluncem, a tak se nohy zahřívají jako žehlička. Z Vranovic musím chvíli po silnici, abych přešel řeku Svratku – ale hned za ní, u mlýna před Pouzdřany, to stáším napříč terénem do svahu mezi vinice.

Když mi bylo osmnáct, rok jsem učil na základní škole ve Vranovicích. Snad z toho dodnes nemají děti nějaké trauma. Nicméně já to znal kolem Vranovic docela dobře, protože do školy jsem dojížděl ze Cvrčovic na kole a občas jsem si tu cestu protáhl. A tak znalecky zahýbám na louku a přímo do vinice, která by mě měla dovést až na Pouzdřanskou step.

Louka je zarostlá, tak v ní jdu zvířecí pěšinkou, která ale najednou končí u náspu a křoví. Za ním už vidím vinohrad. Jenže pod křovím je ještě dost vlhko, a když se snažím vylézt do mírného svahu, šuchnu sebou přímo do bahna! A ve svých krásných vypraných žlutících (žlutých kalhotách). Tak jsem je pokřtil – kolena od bahna. Když se vymotám z křoví, doslova se mi nalepí tvář na plot. Co to?! Kde se tady vzal?! Ten tady přeci tehdy nebyl!

No co už, vracet se nebudu. A tak lezu i s krosnou přes plot. Když přelézám vršek celý udýchaný, dojde mi, že asi budu muset i někudy vylézt ven. Snažím se, abych si špinavé žlutice ještě navíc neroztrhnul. To by byl, panečku, začátek!

Celý podřený, ale neroztrhaný nakonec slezu do vinice. Užívám si samotu, pohled na Pálavu a jistotu, že už jsem opravdu na cestě. A že se to odvíjí věru přímo po slovácku! Zvesela hned od rána.

Vlastně jedním z důvodů, proč jsem se rozhodl sbírat veselé příběhy po Slovácku, byly i příběhy ze Cvrčovic, ke kterým jsem se

U Pouzdřan ve vinici si užívám samotu, pohled na Pálavu a jistotu, že už jsem opravdu na cestě.

dostal jako obecní kronikář. Tak třeba si tam kdysi hezky vystřelili z pana starosty. Ten se svojí manželkou pěstoval spoustu květin, hlavně chryzantémy. Patřili do spolku zahrádkářů, který pan starosta také vedl. No a když spolek vyrážel někam na výstavu, u starostova domku nechali všichni svoje auta a dál už jeli společně půjčeným autobusem.

Auta se samozřejmě nevešla na příjezdovou cestu, takže zůstávala brána dokořán, a ještě na kraji silnice kolem domu jich plno postávalo. Toho si všimnul můj táta s kamarádem Mirkem, když kolem jeli na nákup. Podívali se na sebe, hned to otočili a doma vyrobili krásnou ceduli s nápisem „Autobazar“. Tu pak pověsili na plot u starostova domku.

Když se z nákupu vraceli, zjistili, že někdo jejich vtip vylepšil. Za stěrače aut nasázal bílé cenovky s cenami jako 5 000 za trabant,

20 000 za škodovku Favorit, 15 000 za jinou škodovku. Na ceduli s nápisem taky někdo dopsal starostovo telefonní číslo – ale na pevnou linku, mobil tehdy ještě nikdo neměl.

A lidé, co jezdili kolem a Cvrčovice neznali, zastavovali a nevěřili vlastním očím. Zvonili, hledali prodávajícího, šroubovákem zkoušeli u aut, jestli nemají prohnílé prahy. Lezli pod auta. A zase zvonili – jenže nikde nikdo. Tak si zklamaně alespoň opisovali to telefonní číslo a odjížděli.

K večeru dorazili zahrádkáři zpátky, a když viděli autobazar, začali se smát na celý autobus. Jenže jak uviděli cedulky s cenami, dopálilo je to: „Cože?! Můj trabantek jen za pět tisíc?!“ „A moje škodovčenko! Jen za patnáct?!“

Celý následující týden navíc nestíhal pan starosta zvedat telefon. Zvonil mu téměř pořád. Lidé vyvolávali a dožadovali se aut za bezkonkurenční cenu. Jiní dokonce přijeli a začali na dědinu vykřikovat, cože je to za podvod a za klamavou reklamu, že sem jedou až z východních Čech pro tu škodovku za patnáct tisíc!

A takové příběhy musí mít každá dědina, hlavně ta slovácká. Nebo možná ne – však uvidíme, kolik veselého se na Slovácku událo. Vtipům se budu snažit vyhýbat, zajímají mě jen příběhy, které vznikly na základě něčeho, co se skutečně stalo.

Z myšlenek mě probouzí konec vinohradu, plot a zavřená brána. Brány už umím přelézat z obory od Lanžhota, kde jsem končil svoji loňskou cestu. Takže nejdřív prostrčím na druhou stranu hůlku a pak jdu co nejvíc k pantům, abych bránu nepoškodil. Už se chystám lézt nahoru, když se ozve vnitřní hlas: „A kliku jsi zkusil?!“ No jo, ještě to tak, abych přešel bránu a ona byla odemčená.

Sáhnu na kliku. A fakt! Je odemčeno.

*Když už jdu podél Starovického potoka, přijíždí autem Filip
a hned za ním na kole Jožka Janča.*

Uběhl jsem jim přímo do rány

Za bránou vinice se úzkou pěšinou dostávám nahoru na Pouzdřanskou step. Všechno je neuvěřitelně zarostlé. Procházet mimo cesty nebude vůbec jednoduché. Ale nebudu stahovat žlutice, když brod je ještě daleko. Na kopci nad Pouzdřany vytahuji poprvé mobil, abych se podíval, kde jsem a kudy se dostanu co nejrychleji do Starovic. Můj odhad, kde by mohly být, vůbec nesedí s tím, co ukazuje mapa v mobilu. Navíc mi říká, abych šel přes zarostlou

louku, někam prudce z kopce a pak zase do kopce. Volím kompromis – jdu někam mezi.

Takže přes zarostlou louku, pak prudce z kopce... A stojím před kukuřičným polem. Kde se tady vzalo?! Jít přes kukuřici se rovná odepsat se na celý den. Máte plné vlasy a oblečení hmyzu a kousavých zbytků popadaných z kukuřičných listů. Raději to obcháším. Najednou mi uprostřed obcházení zvoní telefon. Neznámé číslo.

„Dobrý den, já su Jožka Janča, slyšel sem vás ráno v rádiu a jedu za váma na kole až z Hluku! Nemohli bychom sa někde potkat?!“ slyším slovácký hlas. „Můžeme, ale nevím vlastně, kde jsem. Ale dojdu do Starovic, tak nad nima někde, co? Jak budu vědět, kde jsem, zavolám vám,“ vysvětluji zmateně svoji situaci.

Neobejdu ani pole a hned další. Tentokrát starý známý z Prahy – Filip. Prý o mně slyšel v rádiu a je kousek ode mě. Přes deset let mě neviděl a jen mě pozdraví. „Tak jo, potkáme se nad Starovicemi,“ popisují mu, kde bych už za chvíli měl být. U Starovic bude dneska rušno.

Snažím se vymotat ze sevření kopců a vegetace za Pouzdřanskou stepí. Vyhlédnu si krásné pole plné nízké jateliny. Jak dobře, že je zrovna posečená! S úlevou jdu přes pole a najednou pod nohama slyším a cítím křupání. Co to?! Podívám se. Jakási podivná kolečka. Ale to přeci znám! To jsou... A v ten moment mi to dojde – umělí holubi, na které se střílí na střelnici!

Hned se rozhlédnu a už je v dálce vidím! Stojím přímo před pěti chlapama, kteří mají v rukách pořádné brokovnice. Když mě uvidí, hned sklopí hlavně. To bude zase průšvih! Namísto holubů se před nimi vynořil z křoví chlapík v kroji s krosnou na zádech.

Když se k nim blížím, přeskočím Popický potok a raději hned prolomím mlčení jako první: „Chlapi, nezlobte se, já si z vás nechtěl vystřelit, já tadyma jdu do Starovic, ale asi nějak blbě. Ukazuje mi to, že mám tady zahrnout doleva.“

„No, to ani nezkoušejte, tam jsou další střelnice! To jim vběhnete přímo do rány. Zrovna střílejí na cvičný zajíce. To by z vás moc nezbylo. Takže pokud nejste zajíček, musíte jinudy,“ dostávám radu od směřícího se myslivce. Ještě něco prohodím o tom, že jdu přes Slovácko, abych předešel nadávkám. Moc je to ale nezajímá, oni přišli střílet, a já jen zdržuju. Dobře, už jdu.

Nechce se mi to obcházet po asfaltce, a tak to vezmu prudce do svahu Žlutého kopce. Na něm už zahlédnu Popice. Ale to pořád nejsou Starovice. Jsem úplně vyčerpaný. A v tu ránu mi dojde, že je jedna po poledni, já jsem ještě dneska nic nepil a odskočit na malou jsem si chtěl už v deset. Chudák tělo, to mu zase dávám zabrat!

Po vynucené přestávce a svačině se potkávám s červenou turistickou značkou Svatojakubská cesta. To už vím přesně, kde jsem. Volám Jožkovi a Filipovi, že se potkáme u Starovického potoka na silnici, co vede od dědiny ke kapličky u svatého Antonína. Prostě jasná instrukce pro někoho, kdo je z Prahy.

Projdu mezi vinicemi a scházím po asfaltce z kopce dolů. Když už jdu podél potoka, přijíždí autem Filip a hned za ním na kole Jožka Janča. Četl moji první knihu *Sešívání republiky* a už se těší, jak půjdu Slováckem a co z toho bude. Všichni jsme ze setkání nadšení. Pro mě je to první setkání na cestě, Filipa jsem dlouho neviděl a Jožku nikdy. Filip se sice snaží říct něco o tom, že kaplička v navigaci fakt nebyla, ale nadšení tu reklamaci přehluší.

Jožka čekal někoho staršího, Filip zas někoho rozumnějšího. Snad nejsem tak velké zklamání. Po chvilce se zase všichni loučíme. Jožka říká, že jak půjdu přes Hluk, kde bydlí, tak si mě ještě odchytne. Tak dobře. Bude veselo.

Starovické labutí jezero

Vcházím konečně do Starovic a poměrně snadno najdu domek Petry Pokorné, místní kronikářky, která na mě čeká na terase pod altánkem. Kávu a vodu neodmítnu – tato kombinace mi pomáhá na každé cestě. Paní Pokorná má ještě připravenou svoji domácí buchty! Tak na tohle jsem se na Slovácko těšil – domácí buchty a koláčky. Tedy – na Slovácku jim prý říkají vdolečky.

Ač zcela na okraji Slovácka, folklor se ve Starovicích obnovil včetně původního kroje. I když... Petra Pokorná o tom, že by Starovice patřily ke Slovácku, nic neví. Je pro ni překvapení, že mají na webu zmínku, která naznačuje, že se hlásí mezi slovácké obce. Nu což. Tak jsem to Slovácko možná začal o dědinu dřív. To nevádí, buchta je výborná a veselé historky tady mají taky. Třeba tu o labutích:

Ve Starovicích mají rybník. Dřív to byla spíš taková žumpa, ale teď už je krásně vyčištěný a udržovaný. Na žumpě ale dřív nic nežilo, bylo tam mrtvo. Jen v dědině se vyprávěla už skoro pověst o tom, že to býval rybník a na něm labuť.

Až do doby, než přijeli do Starovic kolotočáři. To je vždycky na dědině velká sláva – děti se těší na laskominy z maringotek a na kolotoče. Mezi největší atrakce patří elektrická autíčka, ta se ale objeví málokdy. Oblíbenými stálicemi venkovských kolotočů byl řetízkáč, kolotoč točící se dokola se sedátky připevněnými na řetězu a labuť.

Poměrně snadno najdu ve Starovicích domek Petry Pokorné, místní kronikářky, která na mě čeká se svým manželem na terase pod altánkem.

Labutě byly na kolotoči připevněné na dlouhých ramenech, která se pohybovala dokola a nahoru a dolů. V labuti byla dvě místa k sezení a s pomocí páky uprostřed se dalo pohnout s labutí nahoru a dolů, přičemž jste se pořád točili dokola.

No, a protože na žumpě bylo pořád dost mrtvo, rozhodli se místní kluci, že tomu trochu pomůžou. Tajně v noci odmontovali jednu z labutí z kolotoče, odnesli ji k žumpě a hodili ji doprostřed, aby tam plavala alespoň jedna labuť. Bylo z toho velké vyšetřování, ale nikdo nezjistil, kdo se snažil oživit místní zchátralý rybníček.

Labuť kolotočářů však přeci jen po mnoha letech přinesla rybníčku labutě natrvalo. Když se z žumpy stal díky dotacím zase